

РЕШЕНИЕ

№ 234

гр. Кюстендил, 07.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, I СЪСТАВ, в публично заседание на първи ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ваня Др. Богоева

Членове: Евгения Хр. Стамова
Веселина Д. Джонева

при участието на секретаря Вергиния Хр. Бараклийска
като разгледа докладваното от Веселина Д. Джонева Въззивно гражданско дело № 20221500500421 по описа за 2022 година

Производството е по реда на Глава Двадесета „*Въззивно обжалване*“, чл.258 и сл. от Гражданския процесуален кодекс /ГПК/.

Делото е образувано по въззивна жалба, подадена от „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А.“, клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление в гр.София, ж.к.,„Младост 4“, Бизнес парк София, сграда 14, представлявано от пълномощника ю.к.Н.М., насочена против решение №260387 от 21.06.2021г., постановено от РС – Кюстендил по гр.д.№1737/2020г. по описа на същия съд.

С обжалвания съдебен акт, поправен с решение №260125/01.07.2022г. (необжалвано), РС – Кюстендил е отхвърлил предявените от „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А.“, клон България, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление в гр.София, ж.к.,„Младост 4“, Бизнес парк София, сграда 14, против В. Г. В., с ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес в К., ул.,*****, искове по реда на чл.422 от ГПК за установяване вземане на ищеца в размер на 698.05 лева - главница по договор за потребителски кредит, сключен на 15.12.2017г., възнаградителна лихва в размер на 145.13 лева за периода 01.04.2019г. до 05.09.2019г., мораторна лихва в размер на 42.44 лева за периода от 05.09.2019г. до 27.05.2020г., за което по ч.гр.д.№799/20г. е издадена заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК, както и е отхвърлил предявените от същото дружество срещу същия ответник евентуално съединени искове за осъждане на ответника да заплати на ищеца незаплатените суми по сключения договор: 698.05 лева - главница по договор за потребителски кредит, сключен на 12.09.2018г., възнаградителна лихва в размер на 145.13 лева за периода 01.04.2019г. до 05.09.2019г., мораторна лихва в размер на 42.44 лева за периода от 05.09.2019г. до 27.05.2020г.

Въззивникът обжалва първоинстанционното решение изцяло с аргументи за неговата неправилност. Твърди, че доколкото съдът не бил длъжен да възприеме заключението на вещото лице, а на база изходни данни от него следвало сам да формира други крайни изводи, то той следвало да изложи подробно, по ясен и разбираем начин, как е достигнал до съответните резултати, което счита, че в случая не било направено от районния съд, респективно - постановеният и обжалван първоинстанционен акт бил

незаконосъобразен. Сочи съдебна практика на ВКС в подкрепа на твърденията си. Иска се изцяло отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което предявения по реда на чл. 422 от ГПК установителен иск бъде уважен. Претендират се разноски за юрисконсултско възнаграждение.

В срока по чл.263 ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор от адв. С. И. от АК – Кюстендил, в качеството ѝ на особен представител на насрещната страна В. Г. В., в който се изразява становище за неоснователност на подадената въззивна жалба. Твърди се, че изложеното от въззивника в депозираната жалба е неотнормимо към обжалваното решение, тъй като КнРС абсолютно разбираемо бил изложил начина, по който е стигнал до правните си изводи, като бил изследвал подробно всички събрани по делото доказателства, включително кредитирал заключението по ССЧЕ. Счита, че КнРС правилно и законосъобразно бил оставил без уважение предявените на соченото от ищеца основание икове, доколкото ищецът бил въвел твърдения, че ответникът се бил възползвал само от посочената в чл.4 от договора за револвиращ кредит възможност, респ. ССЧЕ доказала, че ответникът е погасил описаното от ответника задължение, и не бил навел, нито доказал твърдения, че по силата на цитирания договор на ответника била предоставена кредитна карта и същата била активирана и ползвана от него. Иска се оставяне на въззивната жалба без уважение и потвърждаване на първоинстанционното решение изцяло.

След преценка на доводите на страните, доказателствата по делото и съобразно правомощията си, въззивният съд приема следното:

Жалбата е подадена от процесуално легитимирано лице, в законоустановения срок и срещу подлежащ на инстанционен въззивен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Производството по делото е било образувано по предявени от „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ С.А. Париж, Франция чрез „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ С.А., клон България, гр.София, жк.„Младост 4“, Бизнес парк София, против В. Г. В., с ЕГН ***** от К. икове по реда на чл.422 ал.1 от ГПК за установяване съществуване на вземане на ищеца спрямо ответника в размер на 698.05 лева - главница по Договор за потребителски кредит с №CARD-15566988, сключен на 15.12.2017г., възнаградителна лихва в размер на 145.13 лева за периода от 01.04.2019г. до 05.09.2019г., мораторна лихва в размер на 42.44 лева за периода от 05.09.2019г. до 27.05.2020г., за което по ч.гр.д.№799/20г. е била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК.

При условията на обективно евентуално съединяване, в случай, че съдът намери предявения установителен иск за неоснователен, поради ненадлежно обявена предсрочна изискуемост на цялото вземане, дружеството е предявило осъдителни икове за същите суми, основани на твърдение за наличие на неизпълнение на задълженията по договора.

Ищецът е твърдял, че по силата на сключен между страните договор с №CARD-15566988/15.12.2017г. за отпускане на револвиращ потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта, на ответника е била издадена кредитна карта с максимален кредитен лимит в размер на 700 лева, като на същата дата 15.12.2017г., ответникът се възползвал от предвидената в чл.4 от договора възможност и извършил усвояване чрез покупка на стока на изплащане. Договорено било кредитът за стока или услуга да се изплати на 3 броя равни месечни вноски, всяка в размер на 156.49 лева.

Ответникът преустановил редовното обслужване на револвиращия потребителски кредит на 01.04.2019г., към която дата било последното плащане по кредита. При забава на една или повече месечни погасителни вноски се дължало обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва. При просрочване на две или повече месечни вноски, считано от падежната дата на втората непогасена вноска, вземането на кредитора ставало предсрочно изискуемо в целия му размер, включително всички определени по договора надбавки. На 09.09.2019г. била изпратена покана за доброволно изпълнение, с която кредита бил обявен за изискуем. Дължими били суми в общ размер от 885.62 лева, от които 698.05 лева - главница, 145.13 лева -възнаградителна лихва и 42.44 лева - мораторна лихва за периода 05.09.2019г. до 27.05.2020г.

КнРС в хода на висящото пред този съд производство приел като доказателства по делото приложени документи, в т.ч. и материалите по ч.гр.д.№799/2020г. по описа на КнРС,

от които е установимо, че за исковите суми е било подадено заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК, което е било уважено, а поради невъзможност за връчване на заповедта за изпълнение, на основание чл.415 ал.1 т.2 от ГПК на заявителя е била указана възможността да предяви иск за установяване съществуване на вземането си в едномесечен срок от съобщаването, който срок в случая е бил спазен и е била доплатена дължимата държавна такса.

Районният съд е приел и заключение на вещо лице по назначена съдебно-счетоводна експертиза.

С обжалваното решение КнРС е отхвърлил исковите изцяло, като е приел, че в исковата молба, с която е бил сезиран съда, се претендира признаване за установено по отношение на ответника, че вземания в процесните размери са валидно възникнали и съществуват въз основа на договор за револвиращ потребителски кредит и издадена кредитна карта, с която е направена покупка на изплащане, като други твърдения по исковата молба липсват, поради което съдът е намерил, че основанието на предявените искове е именно договора за револвиращ кредит и кредитна карта и покупка на стока на изплащане с договорен начин на връщане. Същевременно, съдът е констатирал, че от заключението на вещото лице следва извод за погасяване на това задължение, поради което е счел, че исковите по чл.422 ал.1 от ГПК са неоснователни и следва да се отхвърлят. Аналогични доводи съдът е счел, че обосновават неоснователността и на евентуално съединените искове по чл.79 във вр. с чл.86 от ЗЗД във вр. с чл.241 ал.2 от ЗЗД, доколкото е било установено погасяване на претендираните по основание суми, поради което е отхвърлил и тези искове.

Във въззивното производство не са събирани доказателства.

КНОС приема от правна страна следното:

Обжалваното решение е валидно и допустимо. Преценено по същество, решението на КнРС, като краен извод, е правилно и като такова следва да се потвърди изцяло, макар и не по изложените от районния съд съображения. При извършената служебна проверка относно действителността на сключения между страните договор, въззивният съд констатира следното:

В сключения между страните договор са инкорпорирани два вида кредитни правоотношения, които по своята същност представляват два отделни вида договори, а именно - договор за предоставяне на потребителски кредит за покупка на стока в размер на 599.00 лева и договор за предоставяне на револвиращ потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта в размер на 700.00 лева. Според изложените в заявлението и в исковата молба твърдения претендираните вземания на ищеца произтичат от втория договор - за отпускане на револвиращ потребителски кредит, предоставен на ответника за ползване чрез издадената му кредитна карта, както правилно е приел и районният съд. При така очертаното от ищеца основание на предявените искове, съдът следва да извърши преценка относно действителността на договора за револвиращ потребителски кредит.

Преди да се търси отговор на въпроса дали страните са изпълнили насрещно договорените задължения, налице ли е неизпълнение от страна на кредитополучателя, настъпила ли е предсрочна изискуемост на цялото вземане, трябва да се прецени дали вземането по договора въобще е съществувало, като се отчете, че процесното заемно правоотношение, с оглед качеството на кредитополучателя - физическо лице, по своята правна характеристика представлява договор за потребителски кредит, за който са приложими общите правила на Закона за задълженията и договорите, правилата на специалния Закон за потребителския кредит, както и - с оглед качеството на кредитополучателя на „потребител“ – нормите на Закона за защита на потребителите.

Договорът, на който ищецът е основал вземанията си, е бил сключен при действието на Закона за потребителския кредит, поради което при преценката за основателността на исковите съдът следва да съобрази и съответствието на договора с императивните разпоредби на този закон.

Съгласно разпоредбата на чл.9 ал.1 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма

на улеснение за плащане. Законът въвежда императивни изисквания относно формата и съдържанието на този вид договор, посочени в разпоредбите на чл.10 и чл.11 от ЗПК.

Съгласно чл.22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл.10 ал.1, чл.11 ал.1 т.7-12 и т.20 и ал.2 от ЗПК, договърът за потребителски кредит е недействителен.

С оглед императивния характер на посочените разпоредби, които са установени в обществен интерес за защита на икономически по-слаби участници в оборота, съдът е задължен да следи служебно за тяхното спазване и дължи произнасяне дори ако нарушението на тези норми не е въведено като основание за обжалване /в този смисъл са задължителните указания, дадени с т.1 на ТР №1/2013г. от 09.12.2013г. по тълк.д.№1/2013г. на ОСГТК на ВКС/.

При извършената служебна проверка относно действителността на сключения между страните договор, въззивният съд констатира, че в случая не е спазено предписанието на чл.10 ал.1 от ЗПК. Според посочената норма, в действалата й редакция към момента на сключване на договора, договърът за потребителски кредит се сключва в писмена форма, на хартиен или друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора се представят в еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по малък от 12, в два екземпляра - по един за всяка от страните. В конкретния случай, в договора е предвидено предоставяне на потребителски кредит, както под формата на финансиране закупуването на стока и отпускане на револвиращ кредит, така и под формата на финансиране на услуга – сключване на застраховка. Същевременно, дори и без наличието на специални познания е видно, че договърът за потребителски кредит в неговата цялост, в това число и в процесната част – за отпускане на револвиращ потребителски кредит и издаване на кредитна карта, са изписани с шрифт, чиито размер е 10 пункта, а в приложенията към договора е използван по-малък размер. Според съда, целта на разпоредбата на чл.10 ал.1 от ЗПК е да важи за всички постигнати между страните договорености, които са от съществено значение за правата и задълженията на страните и съставляват ангажименти, които са предмет на договора за кредит. Така - налага се извод, че в конкретния случай, от една страна е налице нарушение на изискването на чл.10 ал.1 от ЗПК за еднакъв по вид, формат и размер шрифт на всички елементи на договора, а от друга е налице нарушение на изискването за шрифт не по-малък от 12 по отношение на всички елементи на договора.

Изложеното очертава правен извод за недействителност на договора, от който ищецът претендира да черпи права, която недействителност произтича от разпоредбата на чл.22 от ЗПК.

Съдът намира за потребно да отбележи, че с § 2 от ДР на ЗПК са въведени разпоредбите на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008г. относно договорите за потребителски кредити. С тази Директива се цели сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно потребителския кредит и установяването на правила за тях на общностно равнище. В чл.10 от същата се съдържат изисквания относно формата и съдържанието на договорите за потребителски кредит, като там не е предвидено изискване за размера на шрифта на договора. Следва да се вземе предвид обаче, че директивите дават общите насоки при хармонизиране на националното законодателство на държавите - членки с европейското законодателство. Всяка държава- членка сама може да преценява как ще изпълни тези насоки и с какви конкретни средства. Българският законодател е въвел в ЗПК по-висок стандарт на защита на потребителя, предвиждайки специални технически изисквания към писмената форма на договорите за кредит, което не е забранено от директивата и съответства на нейните цели, а именно защитата на потребителя.

Като е отхвърлил иска, в това число и евентуално съединения, за който важат същите доводи, макар и по различни от изложените по-горе съображения, районният съд е постановил правилен съдебен акт, който следва да се потвърди изцяло – страните по нищожен договор не си дължат престации. Отделно от посоченото, само за пълнота на изложението, следва да се има предвид, че констатацията на районния съд както относно договорното правоотношение, въз основа на което е заявена исковата претенция, така и тази за наличие на сторено от ответника погасяване, установимо от сключението на вещото лице, следва да се сподели. Поради това, но не само, не може да бъде приложена разпоредбата на чл.23 от ЗПК, според която когато договърът за потребителски кредит е

обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Подобен подход би бил в противоречие с принципа на диспозитивното начало в гражданския процес (чл.6 от ГПК). Разпоредбата е проявление на водещия в облигационното право принцип за недопустимост на неоснователното обогатяване и на практика урежда извъндоговорно основание за връщане на главницата, различно от това, на което същата е претендирана в заявлението по чл.410 от ГПК и в следствие – с разглежданата искова молба. Прилагането на последиците по чл.23 от ЗПК по почин на съда, без ищецът да е поискал връщане на чистата стойност, основано на недействителността на договора, е недопустимо.

Съобразявайки изложените доводи, въззивният съд намира, че жалбата е неоснователна, а атакуваното със същата решение – правилно, поради което следва да се потвърди изцяло.

Относно разноските:

С оглед изхода от въззивното обжалване на жалбоподателя не се следват разноски. Не се дължат разноски и на въззиваемия, който не е сторил такива.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №260387 от 21.06.2021г., постановено от РС–Кюстендил по гр.д.№1737/2020г. по описа на същия съд.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____